

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे/ योग

परीक्षा : मे - २०१६

प्रथम सत्र

विषय:- भारतातील सामाजिक समस्या (भाग-१) (SC - 101)

दिनांक : २५/०५/२०१६

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते. दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
  २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
  ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

प्र.१. योग्य शब्द निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

(१०)

- १) सामाजिक समस्या या ----- असतात.
अ) कठीण
ब) सामाजिक
क) मनुष्यनिर्मित
ड) आर्थिक
- २) सामाजिक परिवर्तन ही -----प्रक्रिया आहे.
अ) सार्वत्रिक
ब) मर्यादित
क) जलद
ड) गरजेची
- ३) ----- जबाबदारी सामाजिक कल्याण साधण्याची व त्या दृष्टीने उपाययोजना आखण्याची असते.
अ) देशाची
ब) शासनाची
क) अधिका-याची
ड) राष्ट्रपतीची
- ४) जन्मास आल्यानंतर मानवी शरीराचे जीवन दर्शविणा-या सर्व खुणा कायमच्या ----- होणे याला मृत्यू असे म्हणतात.
अ) सजिव
ब) नष्ट
क) विरळ
ड) संतुलित
- ५) ----- जो समाज दरिद्री असतो तो सामाजिक व सांस्कृतिक दृष्ट्याही मागासलेला राहतो.
अ) सामाजिकदृष्ट्या
ब) आर्थिकदृष्ट्या
क) राजकीयदृष्ट्या
ड) धार्मिकदृष्ट्या
- ६) कुटुंबजीवन ही एक ----- आहे.
अ) प्रक्रिया
ब) गरज
क) नियम
ड) कल्पना
- ७) संयुक्त कुटुंब व्यवस्था ----- वर्षापासून प्रचलित आहे
अ) शंभर
ब) सातशे
क) हजारो
ड) काही
- ८) महाराष्ट्र राज्यातील पहिले कुटुंब न्यायालय ----- शहरात सुरू करण्यात आले.
अ) नागपूर
ब) मुंबई
क) पुणे
ड) सोलापूर

- ९) विविध समाजात वेश्या व्यवसायाला ----- मान्यता दिली
अ) कुटुंबाने
क) लोकांनी
ब) धर्माने
ड) सामान्य

- १०) बदलत्या परिस्थितीबरोबर व्यक्तीच्या ----- आशय, स्वरूप व प्रकार बदलतात.
अ) भूमिकांचा
क) समजुतीचा
ब) विचारांचा
ड) बुद्धीचा

प्र.२. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

- १) सामाजिक समस्यांबाबतच्या भ्रामक समजुतीची माहिती द्या.
- २) भारतातील लोकसंख्या नियंत्रणाकरिता सुचविण्यात आलेल्या उपाययोजना स्पष्ट करा.
- ३) भारतातील दारिद्र्य व बेकारीची कारणे लिहा.
- ४) कुटुंबविघटनाची कारणे लिहा.
- ५) वेश्याव्यवसायाला प्रतिबंध करण्यासाठी कोणते उपाय योजले जातात?

प्र.३. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)

- १) सामाजिक विघटनास कोणते घटक कारणीभूत ठरतात?
- २) शीघ्र सामाजिक परिवर्तन व सामाजिक समस्या यामधील परस्परसंबंध स्पष्ट करा.
- ३) परित्याग व विलगीकरण म्हणजे काय?
- ४) वेश्याव्यवसायाचे परिणाम लिहा.

प्र.४. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

- १) वृद्धांचे प्रश्न
- २) घटस्फोटाचे दुष्परिणाम.
- ३) वृद्धांच्या समस्या.
- ४) लोकसंख्याविषयक संकल्पना.

Translation in English

Sub: Social Problems in India (Part -1) (SC-101)

Instructions:

- 1) All Question are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Fill in the blanks with the correct option. (10)

- 1) Social problems are-----
a) Difficult
c) man-made
b) social
d) Economic
- 2) Social change is a ----- process.
a) universal
c) speedy
b) limited
d) necessary

